

Határozatok Tára

MANUEL CAMPOS SÁNCHEZ-BORDONA
FŐTANÁCSNOK INDÍTVÁNYA
Az ismertetés napja: 2018. november 27.¹

C-573/17. sz. ügy

**Openbaar Ministerie
kontra
Daniel Adam Popławski**

(a rechtbank Amsterdam [amszterdami bíróság, Hollandia] által benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem)

„Előzetes döntéshozatal – Büntetőügyekben folytatott igazságügyi együttműködés – Európai elfogatóparancs – 2002/584/IB kerethatározat – A kölcsönös elismerés elvének büntetőügyekben hozott, szabadságvesztés büntetéseket kiszabó vagy szabadságelvonással járó intézkedéseket alkalmazó ítéleteknek az Európai Unióban való végrehajtása céljából történő alkalmazása – 2008/909/IB kerethatározat – Valamely tagállam számára a korábbi jogi eszközök további alkalmazását lehetővé tévő nyilatkozat – A nyilatkozat végrehajtó tagállam általi visszavonása – A kibocsátó tagállam által tett nyilatkozat késedelmes jellege – A kerethatározatok közvetlen hatályának hiánya – Az uniós jog elsőbbsége – Következmények”

1. A jelen előzetes döntéshozatal iránti kérelmet a Sąd Rejonowy w Poznaniu (poznańi kerületi bíróság, Lengyelország) által Daniel Adam Popławskival szemben szabadságvesztés-büntetés Lengyelországban történő végrehajtása céljából kibocsátott európai elfogatóparancs Hollandiában történő végrehajtása keretében terjesztették elő.

2. Az említett kérelem a 2017. június 29-i Popławski ítélet² követi, amelyben a Bíróság lényegében kimondta, hogy a holland jogszabály összeegyeztethetetlen az európai elfogatóparancsról és a tagállamok közötti átadási eljárásokról szóló, 2002. június 13-i 2002/584/IB tanácsi kerethatározat³ 4. cikkének 6. pontjával, amely az elítélt személy társadalomba való visszailleszkedésének elősegítése érdekében előírja az európai elfogatóparancs végrehajtása megtagadásának mérlegelhető okát. A Bíróság ugyanebben az ítéletben emlékeztetett a nemzeti bíróságokat terhelő azon kötelezettségre, hogy nemzeti jogukat a lehető legnagyobb mértékben e kerethatározattal összhangban kötelesek értelmezni.

3. Márpedig a rechtbank Amsterdam (amszterdami bíróság, Hollandia) jelenleg azt kívánja megtudni, hogy abban az esetben, ha nem tudna eleget tenni az összhangban álló értelmezés követelményének, az uniós jog elsőbbségének elve alapján köteles lenne-e mellőzni nemzeti jogának a szóban forgó kerethatározattal ellentétes rendelkezéseinek alkalmazását.

¹ Eredeti nyelv: francia.

² C-579/15, EU:C:2017:503, a továbbiakban: Popławski ítélet.

³ HL 2002. L 190., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 19. fejezet, 6. kötet, 34. o.

4. A jelen ügy így lehetőséget ad a Bíróságnak, hogy pontosítsa a 2002/584 kerethatározat és a kölcsönös elismerés elvének büntetőügyekben hozott, szabadságvesztés büntetéseket kiszabó vagy szabadságelvonással járó intézkedéseket alkalmazó ítéleteknek az Európai Unióban való végrehajtása céljából történő alkalmazásáról szóló, 2008. november 27-i 2008/909/IB tanácsi kerethatározat⁴ közötti összhangot. A Bíróságnak szintén alkalma nyílik, hogy pontosítsa azokat a hatásokat, amelyeket az ilyen típusú uniós aktusok a nemzeti jogokra gyakorolhatnak.

I. Jogi háttér

A. Az uniós jog

1. A 2002/584 kerethatározat

5. A 2002/584 kerethatározat 4. cikke a következőképpen rendelkezik:

„A végrehajtó igazságügyi hatóság az alábbi esetekben tagadhatja meg az európai elfogatóparancs végrehajtását:

[...]

6) ha az európai elfogatóparancsot szabadságvesztés-büntetés vagy szabadságelvonással járó intézkedés végrehajtása céljából bocsátották ki, amennyiben a keresett személy a végrehajtó tagállamban tartózkodik, amelynek állampolgára vagy lakosa [helyesen: amennyiben a keresett személy a végrehajtó tagállamban tartózkodik, vagy annak állampolgára vagy lakosa], és ez az állam vállalja, hogy saját hazai joga szerint végrehajtja a büntetést vagy a szabadságelvonással járó intézkedést;

[...]”

2. A 2008/909 kerethatározat

6. A 2008/909 kerethatározat 25. cikke a következőképpen rendelkezik:

„A [2002/584] kerethatározat sérelme nélkül, e kerethatározat rendelkezéseit értelemszerűen kell alkalmazni [helyesen: alkalmazni kell] – olyan mértékben, amennyire azok összhangban vannak azon [helyesen: az említett] kerethatározat rendelkezéseivel – a büntetések olyan esetekben történő végrehajtására, amikor a tagállam azon [helyesen: az említett] kerethatározat 4. cikkének (6) bekezdése szerinti esetekben vállalja a büntetés végrehajtását, vagy azon [helyesen: ugyanezen] kerethatározat 5. cikkének (3) bekezdése szerint eljárva azt a feltételt szabta meg, hogy a személyt a büntetés letöltése céljából vissza kell szállítani az érintett tagállamba az elítélt személy büntetlenségének elkerülése céljából.”

⁴ HL 2008. L 327., 27. o.

7. E kerethatározat 26. cikkének (1) bekezdése értelmében:

„(1) 2011. szeptember 5-től – a tagállamok és harmadik államok közötti alkalmazásuk, valamint a 28. cikk szerinti átmeneti alkalmazásuk sérelme nélkül – ez a kerethatározat lép az alábbi, a tagállamok közötti kapcsolatokban alkalmazandó egyezmények megfelelő rendelkezéseinek helyébe:

- az elítélt személyek átszállításáról szóló, 1983. március 21-i európai egyezmény (kihirdette: az 1994. évi XX. törvény), valamint annak 1997. december 18-i kiegészítő jegyzőkönyve (kihirdette: a 2001. évi LVII. törvény),
- a büntetőítéletek nemzetközi érvényességéről szóló, 1970. május 28-i európai egyezmény,
- a közös határokon történő ellenőrzések fokozatos megszüntetéséről szóló, 1985. június 14-i Schengeni Megállapodás végrehajtásáról szóló, 1990. június 19-i egyezmény III. címének 5. fejezete,
- az Európai Közösségek tagállamai között a külföldi büntetőítéletek végrehajtásáról szóló, 1991. november 13-i egyezmény.”

8. Az említett kerethatározat 28. cikke ekként rendelkezik:

„(1) A 2011. december 5. előtt kézhez kapott kérelmekre továbbra is az elítélt személyek átszállításáról szóló meglévő jogi eszközök az irányadók. Az ezen időpont után érkező kérelmekre nézve a tagállamok által e kerethatározat értelmében elfogadott szabályok az irányadók.

(2) E kerethatározat tanácsi elfogadásakor azonban bármely tagállam nyilatkozhat úgy, hogy azokban az esetekben, amikor a jogerős ítélet meghozatalára az általa meghatározott időpontnál hamarabb kerül sor, kibocsátó és végrehajtó államként továbbra is az elítélt személyek átszállításáról szóló, a 2011. december 5. előtt alkalmazandó meglévő jogi eszközöket alkalmazza. Amennyiben egy tagállam ilyen nyilatkozatot tesz, az összes többi tagállam tekintetében ezen eszközök lesznek alkalmazandók az ilyen esetekben, függetlenül attól, hogy a többi tagállam tett-e ugyanilyen nyilatkozatot. A kérdéses időpont nem lehet 2011. december 5-nél későbbi. A fent említett nyilatkozatot az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* közzé kell tenni. A nyilatkozat bármikor visszavonható.”

B. A holland jog

9. A 2004. április 29-i Overleveringswetnek (a személyek átadásáról szóló törvény),⁵ amely a 2002/584 kerethatározatot ülteti át a holland jogba, 6. cikkének a 2008/909 kerethatározat végrehajtásáról szóló holland rendelkezések hatálybalépéséig alkalmazandó változata (a továbbiakban: OLW) előírta:

„(1) Holland állampolgár átadható, amennyiben átadását a vele szemben büntetőeljárás keretében folytatott vizsgálat céljából kérik, és a végrehajtó igazságügyi hatóság véleménye szerint biztosított az, hogy amennyiben őt a kibocsátó tagállamban olyan bűncselekményekért végrehajtandó szabadságvesztés-büntetésre ítélik, amelyekre vonatkozóan átadása engedélyezhető, e büntetést Hollandiában töltheti le.

(2) Holland állampolgár nem adható át, ha az átadást jogerős bírósági határozattal kiszabott szabadságvesztés végrehajtása végett kérik.

⁵ Stb. 2004, 195. sz., a továbbiakban: OLW.

(3) Ha az átadás megtagadása kizárólag a [...] 6. cikk [...] (2) bekezdés rendelkezésein alapul, az Openbaar Ministerie (ügyészség, Hollandia) közli a kibocsátó igazságügyi hatósággal, hogy az elítéltek átadásáról szóló egyezmény 11. cikkében előírt vagy más hatályos egyezményen alapuló eljárás alkalmazásával kész átvenni a határozat végrehajtását.

(4) Az ügyész azonnal tájékoztatja a [...] minisztert az átadás megtagadásáról szóló valamennyi határozatról, amelyet a (3) bekezdésben foglalt azon nyilatkozattal együtt közölnek, amely szerint Hollandia kész elrendelni a külföldi határozat végrehajtását.

(5) Az (1)–(4) bekezdés alkalmazandó a határozatlan időre szóló tartózkodási engedéllyel rendelkező külföldre is, ha az európai elfogatóparancs alapjául szolgáló cselekmény miatt ellene Hollandiában lefolytatható a büntetőeljárás, és előreláthatólag nem veszíti el hollandiai tartózkodási jogát a vele szemben kiszabott büntetés vagy alkalmazott intézkedés következtében.”

10. Az OLV 6. cikkének (3) bekezdése a 2008/909 kerethatározatot végrehajtó, 2012. július 12-i Wet wederzijdse erkenning en tenuitvoerlegging vrijheidsbenemende en voorwaardelijke sancties (a szabadságvesztés és feltételes büntetések kölcsönös elismeréséről és végrehajtásáról szóló törvény)⁶ hatálybalépése óta a következőképpen szól:

„Ha az átadás megtagadása kizárólag a 6. cikk (2) bekezdésének rendelkezésein alapul, az ügyész közli a kibocsátó igazságügyi hatósággal, hogy [...] kész átvenni a határozat végrehajtását.”

11. A WETS 5:2. cikke az alábbiakat írja elő:

„(1) [E törvény] az 1986. szeptember 10-i Wet overdracht tenuitvoerlegging strafvonnisen (a büntetőügyekben hozott ítéletek végrehajtásának átadásáról szóló törvény)⁷ helyébe lép az Európai Unió tagállamaival való kapcsolatokban.

[...]

(3) [E törvény] nem alkalmazandó a 2011. december 5. előtt jogerőre emelkedett [...] bírósági határozatokra.

[...]”

II. Az alapeljárás és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

12. 2007. február 5-i ítéletével, amely 2007. július 13-án emelkedett jogerőre, a Sąd Rejonowy w Poznaniu (poznaíni kerületi bíróság, Lengyelország) D. A. Popławski lengyel állampolgárt egy év felfüggesztett szabadságvesztés-büntetésre ítélte. 2010. április 15-én e bíróság elrendelte a büntetés végrehajtását.

13. 2013. október 7-én az említett bíróság európai elfogatóparancsot bocsátott ki D. A. Popławskival szemben e büntetés végrehajtása céljából.

⁶ Stb. 2012, 333. szám, a továbbiakban: WETS.

⁷ Stb. 1986, 593. szám.

14. Az ezen európai elfogatóparancs végrehajtására irányuló alapeljárás keretében a rechtbank Amsterdam (amszterdami bíróság) azt a kérdést tette fel, hogy kell-e az OLW 6. cikkének (2), (3) és (5) bekezdését alkalmazni, amely az európai elfogatóparancs végrehajtásának megtagadására vonatkozó okot ír elő többek között azon személyek javára, akik – D. A. Popławskihoz hasonlóan – hollandiai lakosok⁸.

15. A kérdést előterjesztő bíróság a 2015. október 30-i határozatában az első előzetes döntéshozatal iránti kérelmével fordult a Bírósághoz, amelynek keretében megjegyezte, hogy az OLW 6. cikkének (3) bekezdése értelmében a Holland Királyság az európai elfogatóparancs végrehajtásának megtagadásakor közli, hogy „kész” átvenni a büntetés végrehajtását a közte és a kibocsátó tagállam között fennálló valamely hatályos egyezmény alapján. A kérdést előterjesztő bíróság kifejtette, hogy az ilyen átvételnek az alapeljárásban az a feltétele, hogy a Lengyel Köztársaság erre irányuló megkereséssel éljen, valamint, hogy a lengyel szabályozással ellentétes, hogy ilyen megkeresést lengyel állampolgárral szemben terjesszenek elő.

16. A kérdést előterjesztő bíróság kiemelte, hogy ilyen helyzetben az átadás megtagadása az európai elfogatóparanccsal érintett személy büntetlenségét eredményezhetné. Az átadást megtagadó ítélet kihirdetését követően ugyanis a büntetés végrehajtásának átvétele – nevezetesen a kibocsátó tagállam erre irányuló kérelme hiányában – lehetetlen lenne, és e lehetetlenség egyáltalán nem befolyásolná a keresett személy átadását megtagadó ítéletet.

17. A kérdést előterjesztő bíróságnak így kétségei merültek fel az OLW 6. cikke (2)–(4) bekezdésének a 2002/584 kerethatározat 4. cikkének 6. pontjával való összeegyeztethetőségével kapcsolatban, amely csak akkor teszi lehetővé az átadás megtagadását, ha a végrehajtó tagállam „vállalja”, hogy saját hazai joga szerint végrehajtja a büntetést.

18. A Popławski ítéletben a Bíróság kimondta, hogy „a 2002/584 kerethatározat 4. cikkének 6. pontját úgy kell értelmezni, hogy azzal ellentétes az e rendelkezést végrehajtó azon tagállami jogszabály, amely – abban az esetben, ha az e tagállam területén határozatlan időre szóló tartózkodási engedéllyel rendelkező külföldi átadását egy másik tagállam az ezen állampolgárra jogerős bírósági határozattal kiszabott szabadságvesztés-büntetés végrehajtása végett kéri – egyfelől nem engedélyezi ezen átadást, másfelől pedig azon kötelezettség előírására szorítkozik, hogy az első tagállam igazságügyi hatóságai közöljék a második tagállam igazságügyi hatóságaival, hogy vállalják ezen ítélet végrehajtását, anélkül hogy az átadás megtagadásának időpontjában a végrehajtás tényleges átvétele biztosított lenne, továbbá anélkül, hogy abban az esetben, ha ezen átvétel a későbbiekben lehetetlenné válna, e megtagadás vitatható lenne”⁹.

19. Ugyanebben az ítéletben a Bíróság azt is megállapította, hogy „a 2002/584 kerethatározat rendelkezései nem bírnak közvetlen hatállyal”¹⁰. Mindazonáltal kimondta, hogy „az illetékes nemzeti bíróság a lehető legnagyobb mértékben köteles a szóban forgó nemzeti rendelkezéseket – a belső jog egészét figyelembe véve és az abban elismert értelmezési módszerek alkalmazásával – e kerethatározat szövegére és céljára tekintettel értelmezni, ami a jelen esetben azt jelenti, hogy a kibocsátó tagállamban jogerős szabadságvesztés-büntetésre ítélt személy átadása céljából kibocsátott európai elfogatóparancs végrehajtásának megtagadása esetén a végrehajtó tagállam igazságügyi hatóságai maguk kötelesek biztosítani az e személlyel szemben kiszabott büntetés tényleges végrehajtását”¹¹.

8 Nem vitatott, hogy D. A. Popławski bizonyította, hogy legalább öt évig megszakítás nélkül, jogszerűen tartózkodott Hollandiában.

9 Ezen ítélet 24. pont.

10 Ezen ítélet 43. pont.

11 Ugyanezen ítélet 43. pontja.

A. Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem

20. A kérdést előterjesztő bíróság az előzetes döntéshozatal iránti kérelmében megjegyzi, hogy a Popławski ítéletből kitűnik, hogy az OLW 6. cikkének (2), (3) és (5) bekezdése ellentétes a 2002/584 kerethatározat 4. cikkének 6. pontjával.

21. Egyébiránt úgy véli, hogy az OLW 6. cikke (2), (3) és (5) bekezdésének e kerethatározattal teljesen összhangban álló értelmezése – abban az értelemben, hogy a kérdést előterjesztő bíróság egyrészt mérlegelési jogkörrel rendelkezik azzal kapcsolatban, hogy alkalmazható-e az abban említett, átadás megtagadásának oka vagy sem, és másrészt csak azzal a feltétellel tagadhatja meg az átadást, ha a Holland Királyság biztosítja a büntetés végrehajtásának tényleges átvételét –, nem lehetséges, mivel az *contra legem* lenne.

22. A kérdést előterjesztő bíróság mindazonáltal emlékeztet, hogy ebben az ügyben az első előzetes döntéshozatalra utaló határozatában az általa előterjesztett kérdések három megoldást érintettek, amelyek álláspontja szerint a 2002/584 kerethatározattal mégis összhangban álló eredményre vezethetnének.

23. A kérdést előterjesztő bíróság szerint az első előzetes döntéshozatali eljárásban hozott ítéletből kitűnik, hogy az uniós jog szempontjából a három megoldás közül csak egy lenne elfogadható, vagyis azon értelmezés, amely szerint a 2002/584 kerethatározat 4. cikkének 6. pontja képezi az OLW régi 6. cikkének (3) bekezdése által megkövetelt, egyezményben foglalt jogalapot a büntetés végrehajtásának átvétele tekintetében. Márpedig a büntetés végrehajtásának átvételére hatáskörrel rendelkező szerv, a Minister van Justitie en Veiligheid (igazságügyi és biztonsági miniszter, Hollandia) úgy vélte, hogy a 2002/584 kerethatározat nem minősül egyezménynek sem az OLW 6. cikkének (3) bekezdése, sem a büntetőügyekben hozott ítéletek végrehajtásának átadásáról szóló törvény 2. cikke értelmében.

24. A kérdést előterjesztő bíróság ebből azt a következtetést vonja le, hogy az érintett értelmezés nem olyan jellegű, hogy biztosítaná a D. A. Popławskival szemben kiszabott büntetés tényleges végrehajtását Hollandiában és a 2002/584 kerethatározat célkitűzésével összhangban álló megoldás elérését, amint azt a Bíróság a Popławski ítéletben¹² előírja.

25. Ennélfogva a kérdést előterjesztő bíróság kifejti, hogy olyan kötelezettségekkel találja szemben magát, amelyek egymásnak ellentmondanak. Az átadni kért személy átadása esetén ugyanis a 2002/584 kerethatározat 4. cikke 6. pontjának megfelelően jár el, de megsérti az OLW 6. cikkének (2), (3) és (5) bekezdését, amelyek rendelkezései nem értelmezhetők úgy, hogy azok alkalmazása a kerethatározattal összhangban álló eredményhez vezessen. Amennyiben azonban a kérdést előterjesztő bíróság megtagadja az átadni kért személy átadását, úgy az OLW 6. cikke (2), (3) és (5) bekezdésének megfelelően jár el, de megsérti a 2002/584 kerethatározat 4. cikkének 6. pontját.

26. A kérdést előterjesztő bíróság következőképpen annak lehetőségét veti fel, hogy az uniós jog elsőbbségének elve alapján mellőzi a 2002/584 kerethatározat rendelkezéseivel ellentétes nemzeti jogi rendelkezések alkalmazását, még akkor is, ha az előbbi nem rendelkezik közvetlen hatállyal. Kiemeli, hogy az OLW 6. cikke (2), (3) és (5) bekezdése alkalmazásának mellőzésével már nem lenne olyan ok, amelyre tekintettel D. A. Popławski lengyel hatóságoknak történő átadása megtagadható lenne. A D. A. Popławski holland társadalomba való reintegrációjához fűződő érdek így háttérbe szorul az ahhoz fűződő érdekhez képest, hogy büntetése alól ne mentesülhessen.

¹² Lásd: ezen ítélet 42. pontja.

27. A kérdést előterjesztő bíróság végül egy másik lehetséges megközelítést mutat be, Bot főtanácsnok van Vemde ügyre¹³ vonatkozó indítványára hivatkozással. E lehetséges megoldás a 2008/909 kerethatározat végrehajtása érdekében elfogadott, a büntetés elismerésével és végrehajtásával kapcsolatos nemzeti jogszabályok alkalmazását érinti.

28. Bot főtanácsnok ugyanis ebben az ügyben úgy vélte, hogy a Holland Királyságnak a 2008/909 kerethatározatra alapított nyilatkozata nem vált ki joghatást, mivel azt késedelmesen tette meg.¹⁴

29. A kérdést előterjesztő bíróság utal arra, hogy ezen állásfoglalás – amelyről a Bíróság a 2017. január 25-i van Vemde ítéletben¹⁵ nem határozott –, a saját döntéshozatala szempontjából jelentőséggel bír.

30. E bíróság kiemeli, hogy amennyiben az említett nyilatkozatot érvénytelennek ítélnék, akkor a 2008/909 kerethatározatot átültető nemzeti szabályok alkalmazandók lennének, a 25. cikknek megfelelően, eleget téve a 2002/584 kerethatározat 4. cikkének 6. pontja által előírt „az elítélt személy büntetlenségének elkerülése céljából” történő végrehajtás kötelezettségének. A kérdést előterjesztő bíróságnak ebben az esetben meg kellene vizsgálnia, először is, hogy az átmeneti nemzeti jog, vagyis a WETS 5:2. cikkének (3) bekezdése – minthogy az előírja, hogy e nemzeti jogszabály nem alkalmazandó a 2011. december 5. előtt jogerőre emelkedett bírósági határozatokra –, értelmezhető-e a 2008/909 kerethatározattal összhangban, és másodsor, hogy az OLW 6. cikkének (2), (3) és (5) bekezdésén alapuló átadás megtagadása esetén a büntetés Hollandiában történő tényleges végrehajtása biztosított lesz-e.

31. Amennyiben a kérdést előterjesztő bíróság e két kérdésre igenlő választ adna, akkor D. A. Popławski átadása megtagadható lenne, és a büntetését Hollandiában lehetne végrehajtani, összhangban az OLW 6. cikkének (2), (3) és (5) bekezdésével és a 2002/584 kerethatározat 4. cikkének 6. pontjával, ami D. A. Popławski reintegrációja céljának is megfelelne.

32. A kérdést előterjesztő bíróság azt is kifejti, továbbra is azt feltételezve, hogy a Holland Királyság nyilatkozata érvénytelen, hogy amennyiben a WETS 5:2. cikke (3) bekezdésének a 2008/909 kerethatározattal összhangban álló értelmezése végül lehetetlennek bizonyulna, az a kérdés merülne fel, hogy e bíróságnak az uniós jog elsőbbségének elve alapján mellőznie kell-e e rendelkezés alkalmazását, amennyiben az összeegyeztethetetlen e kerethatározattal.

33. E megfontolásokra tekintettel határozott úgy a rechtbank Amsterdam (amszterdami bíróság), hogy az eljárást felfüggeszti, és előzetes döntéshozatal céljából a következő kérdéseket terjeszti a Bíróság elé:

„1. Amennyiben a végrehajtó igazságügyi hatóság egy kerethatározat átültetése érdekében hozott nemzeti jogszabályokat nem értelmezheti oly módon, hogy azok alkalmazása a kerethatározattal összhangban álló eredményre vezessen, az uniós jog elsődlegességének elvére tekintettel köteles-e mellőzni az e kerethatározattal ellentétes nemzeti jogszabályok alkalmazását?

2. A tagállamnak a 2008/909 kerethatározat 28. cikkének (2) bekezdésére alapított nyilatkozata érvényes-e, amennyiben azt nem »e kerethatározat elfogadásakor«, hanem egy későbbi időpontban tette?»

¹³ C-582/15, EU:C:2016:766.

¹⁴ Lásd: ezen indítvány 21–29. pontja.

¹⁵ C-582/15, EU:C:2017:37.

B. A kérdést előterjesztő bíróság 2018. július 10-i határozatában foglalt pontosítások

34. Az előzetes döntéshozatal iránti kérelmet követően a Holland Királyság úgy határozott, hogy visszavonja a 2008/909 kerethatározat 28. cikkének (2) bekezdése alapján tett nyilatkozatát. Így a Holland Királyság 2018. június 1-jei hatállyal visszavonta e nyilatkozatot, és a visszavonásról szóló határozatot 2018. június 28-án a Hivatalos Lapban kihirdették.¹⁶

35. 2018. július 10-én a kérdést előterjesztő bíróság a felek egyetértésével más összetételben tárgyalást tartott, és lehetővé tette a felek számára, hogy véleményt nyilvánítsanak az említett nyilatkozat visszavonásának következményeiről. Ugyanezen a napon hozott határozattal e bíróság a két előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésének fenntartása mellett döntött.

36. E tekintetben a kérdést előterjesztő bíróság jelzi, hogy a Holland Királyság nyilatkozatának visszavonását követően a 2008/909 kerethatározat rendszere alkalmazandó az alapeljárásban felmerült helyzetre. A kérdést előterjesztő bíróság azonban megjegyzi, hogy a WETS 5:2. cikkének (3) bekezdése továbbra is azt írja elő, hogy a 2008/909 kerethatározat végrehajtását célzó e törvény nem alkalmazandó a 2011. december 5. előtt jogerőre emelkedett ítéletekre, ami a D. A. Popławskival szemben hozott ítéletre is igaz.

37. A kérdést előterjesztő bíróság megjegyzi, hogy nem biztos abban, hogy tudja e rendelkezést a 2008/909 kerethatározattal összhangban értelmezni, ezért véleménye szerint az első kérdés továbbra is releváns az alapeljárás megoldása szempontjából.

38. A kérdést előterjesztő bíróság szerint a második kérdés is releváns marad az alapeljárás megoldása szempontjából. E bíróság ugyanis megjegyzi, hogy a kibocsátó tagállam, vagyis a Lengyel Köztársaság is tett a 2008/909 kerethatározat 28. cikkének (2) bekezdése értelmében vett nyilatkozatot. E tekintetben Bot főtanácsnok Popławski ügyre¹⁷ vonatkozó indítványára utal, amelyben ez utóbbi a Lengyel Köztársaság nyilatkozatának késedelmes jellegét hangsúlyozta.¹⁸

39. Ami a két kérdés közötti kapcsolatot illeti, a kérdést előterjesztő bíróság úgy véli, hogy függetlenül az első kérdésre adott választól, a második kérdés releváns marad, és fordítva. E tekintetben e bíróság a következő elemekkel egészíti ki az előzetes döntéshozatalra utaló határozatát.

40. E bíróság szerint abban az esetben, ha a Lengyel Köztársaság által tett nyilatkozat érvénytelen lenne, a két tagállam köteles lenne a 2008/909 kerethatározat rendszerét alkalmazni. Ami a Holland Királyságot illeti, a kérdést előterjesztő bíróságnak legelőször azt kellene vizsgálnia, hogy a WETS 5:2. cikkének (3) bekezdését tudja-e e kerethatározattal összhangban álló módon értelmezni. Ha e rendelkezést nem lehetne a 2008/909 kerethatározattal összhangban álló módon értelmezni, a WETS nem lenne alkalmazandó, és nem lenne biztosított, hogy a Holland Királyság ténylegesen végrehajtja a büntetést. Ebben az esetben az első kérdésre adott válasz releváns marad. Amennyiben azonban a WETS 5:2. cikkének (3) bekezdését lehet a 2008/909 kerethatározattal összhangban értelmezni, a kérdést előterjesztő bíróság jelzi, hogy vizsgálnia kellene, hogy a WETS alkalmazása révén ténylegesen biztosított-e a büntetés végrehajtása.

¹⁶ HL 2018. L 163., 19. o.

¹⁷ C-579/15, EU:C:2017:116.

¹⁸ Lásd: ezen indítvány 54. és 55. pontja.

III. Értékelés

41. Első kérdésével a kérdést előterjesztő bíróság arra kér választ a Bíróságtól, hogy egy nemzeti bíróság – amely nem tudja valamely kerethatározat végrehajtása érdekében elfogadott nemzeti rendelkezéseket oly módon értelmezni, hogy az e kerethatározattal összhangban álló eredményhez vezessen –, az uniós jog elsőbbségének elve alapján köteles-e mellőzni az említett kerethatározattal ellentétes e rendelkezéseket.

42. Második kérdésével a kérdést előterjesztő bíróság arra kér választ a Bíróságtól, hogy valamely tagállamnak a 2008/909 kerethatározat 28. cikkének (2) bekezdésében említett nyilatkozata alkalmas-e joghatás kiváltására, ha azt nem e kerethatározat elfogadása során terjesztették elő, hanem egy későbbi időpontban.

43. Elemzésemet e második kérdés vizsgálatával kezdem, mivel az meghatározhatja a D. A. Popławskival szemben Lengyelországban kiszabott büntetés Hollandiában történő végrehajtására alkalmazandó jogi keretet.

A. A második kérdéstről

1. Általános elemzés

44. Emlékeztetni kell arra, hogy bár a 2008/909 kerethatározat 28. cikkének (1) bekezdése előírja, hogy a 2011. december 5. előtt kézhez kapott, büntetések elismerésére és végrehajtására vonatkozó kérelmekre a tagállamok által az e kerethatározat végrehajtása keretében elfogadott szabályok az irányadók, e kerethatározat 28. cikkének (2) bekezdése azonban minden tagállamnak megengedi, hogy nyilatkozatot tegyen, amely késlelteti annak alkalmazását.

45. A nehézség abból ered, hogy a 2008/909 kerethatározat 28. cikke (2) bekezdésének szövege alapján a nyilatkozatot „[a] kerethatározat tanácsi elfogadásakor” kell megtenni.

46. Bot főtanácsnokhoz¹⁹ hasonlóan úgy vélem, hogy a 2008/909 kerethatározat 28. cikkének (2) bekezdésében szereplő nyilatkozatot – bármilyen formában is – a kerethatározat tanácsi elfogadásakor kell tenni, és pontosan fel kell tüntetni a jogerős ítélet meghozatalának időpontjára vonatkozó tagállami választást, amely előtt a kerethatározat nem alkalmazható. E kerethatározat 28. cikkének (2) bekezdése ugyanis bizonyos mérlegelési mozgásteret enged a tagállamoknak ezen időpont meghatározása tekintetében azon feltétel mellett, hogy az nem lehet 2011. december 5-nél későbbi.

47. Egyébiránt megjegyzem, hogy a kerethatározatban egyértelműen rögzítve vannak azok az esetek, amelyekben a kerethatározat nemcsak az elfogadásakor, hanem egy későbbi időpontban is megengedi a tagállamoknak a nyilatkozattételt Többek között a kerethatározat 4. cikkének (7) bekezdésére és 7. cikkének (4) bekezdésére utalok.

48. A fenti megfontolásokból következik, hogy amennyiben valamely tagállam a 2008/909 kerethatározat 28. cikkére vonatkozó nyilatkozatát e kerethatározat elfogadását követően tette, ellentétben az említett kerethatározat 28. cikkének (2) bekezdésében előírtakkal, az nem alkalmas joghatások kiváltására.

¹⁹ Lásd analógia útján, a Holland Királyság által tett nyilatkozat érvényességét illetően: Bot főtanácsnok van Vemde ügyre vonatkozó indítványa (C-582/15, EU:C:2016:766, 21–29. pont).

2. A jelen ügyben történő alkalmazás

49. Mivel, mint arról a kérdést előterjesztő bíróság tájékoztatta a Bíróságot, a Holland Királyságnak a 2008/909 kerethatározat 28. cikkének (2) bekezdése alapján tett nyilatkozata 2018. június 1-jei hatállyal visszavonásra került, a második kérdés már nem erre a nyilatkozatra vonatkozik, hanem jelenleg a Lengyel Köztársaság ugyanazon rendelkezés alapján tett nyilatkozatára.

50. Márpedig úgy tűnik, hogy a Lengyel Köztársaság nyilatkozatát 2011. február 23-án vették át az Európai Unió Tanácsában, mielőtt az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* 2011. június 1-jén megjelent volna.²⁰

51. A Lengyel Köztársaság pontos nyilatkozatának – a Tanács által 2011. február 23-án átvett dokumentumnál korábbi – bármely hivatalos megfogalmazása hiányában következőképpen úgy vélem, hogy a Lengyel Köztársaság nyilatkozata nem alkalmas joghatások kiváltására, mivel azt határidőn túl terjesztették elő.²¹

52. A kerethatározat 28. cikkének (2) bekezdésében előírt feltételeknek megfelelő nyilatkozat hiányában a kerethatározat 28. cikkének (1) bekezdése határozza meg a kerethatározatban szereplő szabályok, nevezetesen a 2011. december 5. után kézhez kapott kérelmekre vonatkozó szabályok időbeli hatályát.

53. A D. A. Popławskival szemben kiszabott büntetés Hollandiában történő végrehajtására irányuló kérelem esetén ezek az e tagállam által, valamint a Lengyel Köztársaság által a 2008/909 kerethatározat végrehajtására elfogadott szabályok hivatottak egy ilyen kérelem szabályozására.

54. A kérdést előterjesztő bíróság által előterjesztett első kérdést a D. A. Popławskival szemben Lengyelországban kiszabott büntetés Hollandiában történő, a 2008/909 kerethatározat rendszere által szabályozott végrehajtása szempontjából kell megközelíteni.

B. Az első kérdésről

55. Mint azt korábban jeleztem, a kérdést előterjesztő bíróság arra kér választ a Bíróságtól, hogy egy nemzeti bíróság – amely nem tudja valamely kerethatározat végrehajtása érdekében elfogadott nemzeti rendelkezéseket oly módon értelmezni, hogy az e kerethatározattal összhangban álló eredményhez vezessen –, az uniós jog elsőbbségének elve alapján köteles-e mellőzni az említett kerethatározattal ellentétes e rendelkezéseket.

56. E kérdés a holland jog rendelkezéseinek két csoportját érinti, amelyeket – esettől függően – a 2002/584 kerethatározattal vagy a 2008/909 kerethatározattal való összeegyeztethetlenségük miatt a kérdést előterjesztő bíróságnak mellőznie kell az említett kérdésre adott igenlő válasz esetén.

57. Egyrészt az OLW 6. cikkének (2), (3) és (5) bekezdéséről van szó, amelynek célja a 2002/584 kerethatározat 4. cikke 6. pontjának végrehajtása.

58. Másrészt a WETS 5:2. cikkének (3) bekezdéséről van szó, amelyből következik, hogy a Holland Királyság által a 2008/909 kerethatározat végrehajtása érdekében elfogadott szabályok nem alkalmazandók a 2011. december 5. előtt jogerőre emelkedett bírósági határozatokra. E rendelkezés tükrözi így a belső jogban a Holland Királyság által e kerethatározat 28. cikkének (2) bekezdése alapján tett nyilatkozatot, amelyet e tagállam 2018. június 1-jei hatállyal visszavont.

20 HL 2011. L 146., 21. o. Lásd e tekintetben: az Európai Bizottság észrevételei a Popławski ítélet alapjául szolgáló ügyben (7. lábjegyzet, 12. o.).

21 Ugyanez a következtetés érvényes a Holland Királyság nyilatkozatát illetően, amennyiben az nem került volna visszavonásra.

59. Mielőtt állást foglalnék abban az elvi kérdésben, hogy valamely kerethatározat milyen hatást gyakorolhat a nemzeti jogokra, pontosítani kell e kérdés előterjesztésének kontextusát. Így azzal kezdem, hogy emlékeztetek arra a két pontra, amelyről a Bíróság a Popławski ítéletben kimondta, hogy összeegyeztethetetlen a holland jogszabály és a 2002/584 kerethatározat 4. cikkének 6. pontja.

1. A Popławski ítélet

60. Először is, a Bíróság emlékeztetett arra, hogy a 2002/584 kerethatározat 4. cikkének 6. pontja az európai elfogatóparancs végrehajtása megtagadásának mérlegelhető okát állapítja meg, amely alapján az európai elfogatóparancsot végrehajtó igazságügyi hatóság „megtagadhatja” a szabadságvesztés-büntetés végrehajtása céljából kibocsátott európai elfogatóparancs végrehajtását többek között akkor, ha a keresett személy – az alapügy tárgyát képező esethez hasonlóan – a végrehajtó tagállamban tartózkodik, és ez az állam „vállalja”, hogy saját belső joga szerint végrehajtja a büntetést.²² A Bíróság álláspontja szerint „az következik tehát a 2002/584 kerethatározat 4. cikke 6. pontjának a szövegéből, hogy amennyiben a tagállam úgy határozott, hogy átülteti e rendelkezést a belső jogába, a végrehajtó igazságügyi hatóságnak mérlegelési mozgástérrel kell rendelkeznie azon kérdést illetően, hogy meg kell-e tagadni az európai elfogatóparancs végrehajtását, vagy sem. E tekintetben lehetővé kell tenni, hogy e hatóság figyelembe vegye az európai elfogatóparancs végrehajtása megtagadásának e rendelkezésben kimondott mérlegelhető oka által követett célt, amely a Bíróság megszilárdult ítélkezési gyakorlata szerint abból áll, hogy lehetőséget biztosítson a végrehajtó igazságügyi hatóságnak arra, hogy különleges jelentőséget tulajdonítson az azon esély növelésére vonatkozó lehetőségnek, hogy a keresett személy a vele szemben kiszabott büntetés letöltésekor visszailleszkedik a társadalomba”²³.

61. A Bíróság így rámutatott a holland jog és a 2002/584 kerethatározat összeegyeztethetlenségének első okára, mivel az előbbi alapján a végrehajtó igazságügyi hatóság köteles megtagadni az európai elfogatóparancs végrehajtását, ha a keresett személy az e hatóság szerinti tagállamban lakik, és a hatóság semmilyen mérlegelési mozgástérrel nem rendelkezik az európai elfogatóparancs nyomon követését illetően.²⁴

62. Másodszor, a Bíróság megjegyezte, hogy a 2002/584 kerethatározat 4. cikke 6. pontjának szövegéből az is következik, hogy az európai elfogatóparancs végrehajtásának mindennemű megtagadása a végrehajtó tagállam valódi kötelezettségvállalását feltételezi a keresett személlyel szemben kiszabott szabadságvesztés-büntetés végrehajtására vonatkozóan, olyannyira, hogy pusztán az a körülmény, hogy e tagállam úgy nyilatkozik, hogy „vállalja” e büntetés végrehajtását, nem tekinthető e megtagadás igazolásaként. Ebből az következik, hogy az európai elfogatóparancs végrehajtásának mindennemű megtagadását meg kell, hogy előzze a végrehajtó igazságügyi hatóság által azzal kapcsolatban folytatott vizsgálat, hogy a büntetésnek a saját belső joga szerinti végrehajtása ténylegesen lehetséges-e. Amennyiben a végrehajtó tagállam nem tudja vállalni a büntetés tényleges végrehajtását, a végrehajtó igazságügyi hatóságnak végre kell hajtania az európai elfogatóparancsot, és így át kell adnia a keresett személyt a kibocsátó tagállamnak.²⁵

63. A Bíróság így kiemelte a holland jog és a 2002/584 kerethatározat összeegyeztethetlenségének második okát, mivel az előbbi alapján az európai elfogatóparancs végrehajtásának megtagadása nem függ attól a feltételtől, hogy a végrehajtó tagállam „vállalja az e keresett személlyel szemben kiszabott szabadságvesztés-büntetés tényleges végrehajtását, és ezáltal az említett keresett személy büntetlenségét kockáztatja”²⁶. Ebből a szempontból a holland jogszabály tehát ellentétes a 2002/584 kerethatározat

²² Lásd: Popławski ítélet (20. pont).

²³ Lásd: Popławski ítélet (21. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

²⁴ Lásd: Popławski ítélet (23. pont).

²⁵ Lásd: Popławski ítélet (22. pont).

²⁶ Lásd: Popławski ítélet (23. pont).

4. cikkének 6. pontjával, mivel „azon kötelezettség előírására szorítkozik, hogy [a végrehajtó tagállam] igazságügyi hatóságai közöljék a [kibocsátó tagállam] igazságügyi hatóságaival, hogy vállalják [a szabadságvesztés büntetést kiszabó] ítélet végrehajtását, anélkül hogy az átadás megtagadásának időpontjában a végrehajtás tényleges átvétele biztosított lenne, továbbá anélkül, hogy abban az esetben, ha ezen átvétel a későbbiekben lehetetlenné válna, e megtagadás vitatható lenne”²⁷.

64. Tekintettel ezen összeegyeztethetlenség megállapítására, a Bíróság felhívta a kérdést előterjesztő bíróságot, hogy amennyire csak lehetséges, keresse a holland jog olyan értelmezését, amely összhangban van a 2002/584 kerethatározat 4. cikkének 6. pontjával.

2. A közösségi joggal összhangban álló értelmezés elve

65. Emlékeztetni kell arra, hogy „a Bíróság állandó ítélkezési gyakorlatból különösen következik, hogy a kerethatározatnak az igazságügyi hatóságokra – ideértve a nemzeti bíróságokat is – nézve kötelező jellege miatt a nemzeti jogot a kerethatározatnak megfelelően kell értelmezni. A nemzeti jog alkalmazásakor tehát az ennek értelmezésére hivatott nemzeti bíróságok azt kötelesek a lehető legteljesebb mértékben úgy értelmezni, hogy figyelembe veszik a kerethatározat szövegét és célját, annak érdekében, hogy megvalósuljon az ez utóbbival elérni kívánt eredmény. A nemzeti jog uniós joggal összhangban álló értelmezésének e követelménye ugyanis az EUM-Szerződés rendszeréből következik, amennyiben lehetővé teszi a nemzeti bíróságoknak, hogy az előttük folyamatban lévő ügyek elbírálása során hatáskörüknek megfelelően biztosítsák az uniós jog teljes érvényesülését”²⁸.

66. A Bíróság kétségkívül elismerte, hogy „a nemzeti jog uniós joggal összhangban álló értelmezése ezen elvének vannak bizonyos korlátai. Így a nemzeti bíróság azon kötelezettségének, miszerint nemzeti joga irányadó szabályainak értelmezésekor és alkalmazásakor a kerethatározat tartalmát figyelembe kell vennie, a jog általános elvei, így különösen a jogbiztonság elve és a visszaható hatály tilalma képezik a korlátait. Ezekkel az elvekkel ellentétes többek között, ha e kötelezettség a kerethatározat alapján, a tagállamban a végrehajtása érdekében elfogadott törvénytől függetlenül, a kerethatározat rendelkezéseit megsértő személyek büntetőjogi felelősségének kimondását vagy súlyosítását eredményezne”²⁹.

67. Ráadásul az összhangban álló értelmezés kötelezettsége nem szolgálhat a nemzeti jog *contra legem* értelmezésének alapjául.³⁰

68. A Bíróság álláspontja szerint ugyanakkor „az összhangban álló értelmezés elve megköveteli, hogy a nemzeti bíróságok hatáskörük keretei között tegyenek meg mindent annak érdekében, hogy a belső jog egészére tekintettel és a belső jogban elfogadott értelmezési módszerek alkalmazásával biztosítsák a szóban forgó kerethatározat teljes érvényesülését, és annak céljával összhangban álló eredményre jussanak”³¹.

69. E vonatkozásban a Bíróság már kimondta, hogy „az összhangban álló értelmezés követelménye a nemzeti bíróságok azon kötelezettségével jár, hogy adott esetben módosítaniuk kell az állandó ítélkezési gyakorlatot, amennyiben az a belső jognak valamely kerethatározat céljaival összeegyeztethetetlen értelmezésén alapul”³².

27 Lásd: Popławski ítélet (24. pont).

28 Lásd különösen: Popławski ítélet (31. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

29 Lásd különösen: Popławski ítélet (32. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

30 Lásd különösen: Popławski ítélet (33. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

31 Lásd különösen: Popławski ítélet (34. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

32 Lásd különösen: Popławski ítélet (35. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

70. A Bíróság így kimondta, hogy „amennyiben a nemzeti bíróság úgy véli, hogy valamely belső jogi rendelkezés kerethatározattal összhangban álló értelmezése azért lehetetlen, mert köti e rendelkezésnek a legfelsőbb nemzeti bíróság által ítéletében adott értelmezése, e bíróság köteles a kerethatározat teljes érvényesülését akként biztosítani, hogy szükség esetén – bírói hatalmánál fogva – mellőzi a legfelsőbb nemzeti bíróság értelmezése szerinti alkalmazását, amennyiben ezen értelmezés nem egyeztethető össze az uniós joggal”³³.

71. Figyelemmel a nemzeti jog összhangban álló értelmezése kötelezettségének hatályával és korlátaival kapcsolatos ezen emlékeztetésre, a kérdést előterjesztő bíróságot ismét fel kell hívni, hogy tegyen meg minden tőle telhetőt annak érdekében, hogy értelmezés útján az OLV 6. cikke (2), (3) és (5) bekezdésének olyan alkalmazására jusson, amely összhangban van a 2002/584 kerethatározat 4. cikke 6. pontjának céljával. Ugyanezen erőfeszítést kell megtenni a WETS 5:2. cikkének (3) bekezdését illetően, a 2008/909 kerethatározattal összhangban álló értelmezés eléréséhez. A kerethatározatoknak a nemzeti jog felett álló elsőbbsége ugyanis mindenekelőtt és főleg a nemzeti bíróságokat terhelő azon kötelezettségben mutatkozik meg, hogy nemzeti jogukat e kerethatározatokkal összhangban kell értelmezniük.

72. Mielőtt e tekintetben útmutatást adnánk a kérdést előterjesztő bíróság számára, pontosítani szükséges a 2002/584 kerethatározat és a 2008/909 kerethatározat összhangjának mikéntjét.

3. A 2002/584 kerethatározat és a 2008/909 kerethatározat közötti összhang

73. A 2002/584 kerethatározat és a 2008/909 kerethatározat összhangját ez utóbbi kerethatározat „Az európai elfogatóparancs kiadását követően hozott büntetések [helyesen: Az európai elfogatóparancs alapján hozott, büntetőjogi felelősséget megállapító határozatok] végrehajtása” címet viselő 25. cikke pontosan kifejti, amely akként rendelkezik, hogy „a [2002/584] kerethatározat *sérelme nélkül*, e kerethatározat rendelkezéseit értelemszerűen kell alkalmazni [helyesen: alkalmazni kell] – *olyan mértékben, amennyire azok összhangban vannak azon [helyesen: az említett] kerethatározat rendelkezéseivel* – a büntetések olyan esetekben történő végrehajtására, amikor a tagállam a [2002/584 kerethatározat] 4. cikkének (6) bekezdése szerinti esetekben vállalja a büntetés végrehajtását, vagy azon [helyesen: ugyanezen] kerethatározat 5. cikkének (3) bekezdése szerint eljárva azt a feltételt szabta meg, hogy a személyt a büntetés letöltése céljából vissza kell szállítani az érintett tagállamba az elítélt személy büntetlenségének elkerülése céljából”³⁴.

74. E cikket magát a 2008/909 kerethatározat (12) preambulumbekkezdésével összefüggésben kell értelmezni, amelyből következik, hogy e kerethatározatot értelemszerűen alkalmazni kell a büntetések végrehajtására a 2002/584 kerethatározat 4. cikkének 6. pontja szerinti esetekben, ami „többek között azt jelenti, hogy azon kerethatározat sérelme nélkül a végrehajtó állam ellenőrizheti az e kerethatározat 9. cikkében előírtak szerinti, az elismerés és a végrehajtás megtagadási okainak meglétét, beleértve a kettős büntethetőség vizsgálatát – olyan mértékben, ahogy a végrehajtó állama 7. cikk (4) bekezdése szerinti nyilatkozatot tesz az ítélet elismerésének és végrehajtásának feltételeként [helyesen: azon kerethatározat sérelme nélkül a végrehajtó állam, amennyiben a 7. cikk (4) bekezdése szerinti nyilatkozatot tesz, az ítélet elismerésének és végrehajtásának feltételeként ellenőrizheti az elismerés és a végrehajtás e kerethatározat 9. cikkében előírtak szerinti megtagadási okainak meglétét – beleértve a kettős büntethetőség vizsgálatát –] annak mérlegelése céljából, hogy a személyt át kell-e adni vagy a büntetést végre kell-e hajtani a 2002/584 kerethatározat 4. cikkének (6) bekezdése szerinti esetekben”.

³³ Lásd különösen: Poplawski ítélet (36. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

³⁴ Kiemelés tőlem.

75. E rendelkezésekből levezethető, hogy amennyiben a 2008/909 kerethatározat rendszere alkalmazandó valamely büntetés végrehajtására, amennyiben a végrehajtó tagállam nem kíván az e kerethatározat 9. cikkében előírt elismerés és a végrehajtás megtagadásának okára hivatkozni, és egyébiránt a végrehajtó igazságügyi hatóság úgy véli, hogy a büntetésnek e tagállamban történő végrehajtása lehetővé teszi az elítélt személy társadalomba való visszailleszkedésének megkönnyítését, semmi nem akadályozza az említett államnak az említett büntetés végrehajtására vonatkozó határozott és végleges kötelezettségvállalását. Az átadás végrehajtó igazságügyi hatóság általi megtagadásához megkövetelt feltételek tehát teljesülnek. Az elítélt személy társadalomba való visszailleszkedésére vonatkozó érdek ennél fogva kapcsolódik az annak elkerülését célzó érdekhez, hogy a szabadságvesztés büntetés végrehajtása elmaradjon. E két érdek összhangba hozatalának szükségessége ezért is indokolja még inkább, hogy a kérdést előterjesztő bíróság a nemzeti jogának olyan értelmezését keresse, amely lehetővé teszi a 2002/584 kerethatározat 4. cikke 6. pontjának teljes érvényesülését.

4. A nemzeti jognak a 2002/584 kerethatározattal és a 2008/909 kerethatározattal összhangban álló értelmezése

76. Amint arra a Bíróság a Popławski ítéletben emlékeztetett, e testület nem rendelkezik hatáskörrel valamely tagállam belső jogának értelmezésére.³⁵ Így tehát kizárólag a kérdést előterjesztő bíróság feladata annak értékelése, hogy a holland jog értelmezhető-e a 2002/584 kerethatározat 4. cikkének 6. pontjával és a 2008/909 kerethatározat 28. cikkével összhangban.

77. Azonban a Bíróság hatásköre, amikor „a nemzeti bíróság számára az előzetes döntéshozatal keretében hasznos válaszokat hivatott adni, kiterjed arra, hogy az alapeljárás iratai, valamint a hozzá előterjesztett írásbeli és szóbeli észrevételek alapján az előtte lévő konkrét jogvita eldöntését lehetővé tevő útmutatást adjon e nemzeti bíróságnak”³⁶.

78. A jelen esetben az OLW 6. cikke (2), (3) és (5) bekezdésének végrehajtása a 2002/584 kerethatározat 4. cikke 6. pontjának való megfelelés érdekében, az alapeljárás keretében feltételeznél, hogy e nemzeti rendelkezést a következő módon lehessen értelmezni.

79. Először is szükséges, hogy az OLW 6. cikkének (2), (3) és (5) bekezdését úgy lehessen értelmezni, hogy az oly módon teremti meg a keresett személlyel szemben az európai elfogatóparancs végrehajtása megtagadásának mérlegelhető okát, hogy a végrehajtó tagállam igazságügyi hatósága mérlegelési jogkörrel rendelkezik ezen európai elfogatóparancs végrehajtását vagy végrehajtásának megtagadását illetően.

80. Úgy tűnik, hogy az előzetes döntéshozatal iránti kérelmében a kérdést előterjesztő bíróság kételyét fejezi ki aziránt, hogy a nemzeti jog ilyen értelmezése lehetséges, még akkor is, ha ugyanakkor az általa kifejezett más megfontolásokból az következik, hogy véleménye szerint nem ez képezi a legjelentősebb akadályt a 2002/584 kerethatározat 4. cikkének 6. pontja által előírtakkal összhangban álló megoldással szemben.

81. Másodszor, és a kérdést előterjesztő bíróság által felvetett kérdések alapvetően erre vonatkoznak, az OLW 6. cikkének (2), (3) és (5) bekezdését ahhoz, hogy a 2002/584 kerethatározat 4. cikke 6. pontjának követelményeivel összhangban legyen, úgy kellene értelmezni, hogy a végrehajtó igazságügyi hatóság az európai elfogatóparancs végrehajtását csak azzal a feltétellel tagadhatja meg, ha biztosítja a D. A. Popławskival szemben kiszabott büntetés Hollandiában történő tényleges végrehajtását.

³⁵ Lásd különösen: Popławski ítélet (39. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

³⁶ Lásd különösen: Popławski ítélet (40. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

82. Ezzel kapcsolatban már nincs létjogosultsága annak a kérdésnek, hogy amennyiben valamely tagállam a szabadságvesztés-büntetés végrehajtásának átvételét nemzetközi egyezményben foglalt jogalap fennállásához köti, a 2002/584 kerethatározat 4. cikkének 6. pontja maga jelentheti-e a belső jog által megkövetelt, egyezményben foglalt jogalapot.

83. Ugyanis, amint azt korábban jeleztem, a Holland Királyság úgy határozott, hogy a 2008/909 kerethatározat 28. cikkének (2) bekezdése alapján tett nyilatkozatát 2018. június 1-jei hatállyal visszavonja. E nyilatkozat visszavonásának hatásaként e kerethatározat rendelkezéseit *ratione temporis* alkalmazni kell olyan büntetés végrehajtására irányuló kérelem esetében, amelyben valamely tagállam vállalja e büntetés végrehajtását a 2002/584 kerethatározat 4. cikke 6. pontjának megfelelően.

84. E tekintetben emlékeztetek arra, hogy a 2008/909 kerethatározatot a holland jogban a WETS hajtja végre. E jogszabály hatálybalépése óta az OLW 6. cikkének (3) bekezdése – átadás megtagadása esetén – már nem említi az egyezményen alapuló jogalap szükségességét valamely büntetés végrehajtásához. E szerkesztési módosítás logikus, mivel, mint arra a 2008/909 kerethatározat 26. cikkének (1) bekezdése utal, 2011. szeptember 5-től ez a kerethatározat lép a tagállamok közötti kapcsolatokban alkalmazandó több európai egyezmény megfelelő rendelkezéseinek helyébe.

85. Ennélfogva a kérdést előterjesztő bíróság úgy ítélni meg, hogy a 2008/909 kerethatározat végrehajtása érdekében elfogadott nemzeti rendelkezések végrehajtása olyan jellegű, amely biztosítja a D. A. Popławskival szemben kiszabott büntetés Hollandiában történő tényleges végrehajtását.

86. Ugyanakkor a jelen esetben az ilyen nemzeti szabályok végrehajtása a WETS 5:2. cikkének (3) bekezdésében szereplő akadályba ütközik, mivel e rendelkezés – emlékeztetek rá – előírja, hogy az említett szabályok nem alkalmazandók a 2011. december 5. előtt jogerőre emelkedett bírósági határozatokra.

87. A Holland Királyság által a 2008/909 kerethatározat 28. cikke (2) bekezdésének megfelelően tett nyilatkozat hiányában e rendelkezést összeegyeztethetetlennek kell tekinteni e kerethatározat 28. cikkének (1) bekezdésével, amely – szintén emlékeztetek rá – előírja, hogy a 2011. december 5. után érkező kérelmekre nézve a tagállamok által az említett kerethatározat értelmében elfogadott szabályok az irányadók, anélkül, hogy az érintett ítélet jogerőre emelkedése időpontjának e tekintetben bármilyen jelentősége lenne.

88. Véleményem szerint a kérdést előterjesztő bíróság, belső joga összességét és a rendelkezésére álló értelmezési módszereket mozgósítva, úgy ítélni meg, hogy – mivel a Holland Királyság úgy döntött, a 2008/909 kerethatározat 28. cikkének (2) bekezdése alapján tett nyilatkozatát visszavonja – ebből következően e nyilatkozat belső jogban történő végrehajtására hivatott nemzeti rendelkezésnek nincs jogalapja. Mivel a Holland Királyság által kifejezett szándék egyértelmű, a WETS 5:2. cikke (3) bekezdésének hatályát könnyen korlátozni lehetne csupán a belső jog alapján, mégpedig anélkül, hogy a kérdést előterjesztő bíróság valamely *contra legem* értelmezés akadályával szembesülne.

89. E pontosításokat követően – amelyek arra a módra vonatkoznak, amely révén a kérdést előterjesztő bíróság nemzeti jogának a 2002/584 kerethatározattal és a 2008/909 kerethatározattal összhangban álló értelmezéséhez jut – konkrétan meg kell jelölni, hogy e két kerethatározatot végrehajtó nemzeti szabályok milyen módon lehetnek összhangban az alapeljáráshoz hasonló helyzetben.

90. E tekintetben abból a megállapításból kell kiindulni, hogy amennyiben a 2008/909 kerethatározat rendszere alkalmazandó a D. A. Popławskival szemben Lengyelországban kiszabott büntetés Hollandiában történő végrehajtására irányuló kérelemre, és amennyiben elhárulhat az a bizonytalanság, amely korábban a tárgybéli európai egyezmények rendszerének alkalmazásából eredhetett, a végrehajtó tagállam abban a helyzetben van, hogy határozottan és véglegesen tudja vállalni e büntetés végrehajtását, amint azt a 2002/584 kerethatározat 4. cikkének 6. pontja megköveteli.

91. Ezenkívül úgy vélem, hogy amint az e rendelkezés által megkövetelt feltételek teljesülnek, nem lehet elismerni, hogy a büntetésnek a végrehajtó tagállamban történő végrehajtása megakadályozható azáltal, hogy az európai elfogatóparancsot kibocsátó tagállam megtagadja az ítélet és a 2008/909 kerethatározat I. mellékletében szereplő a tanúsítvány együttes továbbítását.

92. E tekintetben nem osztom a Lengyel Köztársaság álláspontját, amely szerint a D. A. Popławskival szemben kiszabott büntetés Hollandiában történő végrehajtására irányuló kérelme vagy egyetértése hiányában e végrehajtásra nem kerülhetne sor. Egy ilyen álláspont ugyanis a 2002/584 kerethatározat 4. cikkének 6. pontjában szereplő végrehajtás megtagadásának mérlegelhető okát – azt, amellyel kapcsolatban a végrehajtó tagállam úgy határozott, hogy a nemzeti jogában végrehajtja – megfosztaná az érvényesülésétől. Lengyelországnak ezen álláspontja, amely akadályozza a végrehajtó tagállamnak a büntetés végrehajtására vonatkozó határozott és végleges kötelezettségvállalását, ellentétes az elítélt személy társadalomba való visszailleszkedése esélyének növelésére irányuló célkitűzéssel is, amelyet egyszerre tűzött ki ez utóbbi rendelkezés³⁷ és a 2008/909 kerethatározat, amelyre ez utóbbi 3. cikkének (1) bekezdése kifejezetten utal. Ezzel kapcsolatban hangsúlyozni kell, hogy a Bíróság már kimondta, hogy „az uniós polgár azon tagállamba való visszailleszkedése, amelybe ténylegesen beilleszkedett, nemcsak az utóbbi állam érdeke, hanem általában az Unió érdeke is”³⁸.

93. A Lengyel Köztársaság által állítottal ellentétben a kibocsátó tagállam nem hivatkozhat a 2008/909 kerethatározat 4. cikkének (5) bekezdésére az ítélet és e kerethatározat I. mellékletében említett tanúsítvány együttes továbbításának megakadályozása érdekében.

94. Kétségtelen, e rendelkezésből következik, hogy „a végrehajtó állam saját kezdeményezésre kérheti a kibocsátó államot az ítélet és a tanúsítvány együttes továbbítására”, és hogy „az e bekezdés alapján továbbított kérelmek nem kötelezik a kibocsátó államot az ítélet és a tanúsítvány együttes továbbítására”.

95. Ugyanakkor, mint arra korábban utaltam, a 2008/909 kerethatározat 25. cikke hivatott valamely európai elfogatóparancs alapján hozott, büntetőjogi felelősséget megállapító határozat végrehajtásának meghatározására, amint az egyébiránt kifejezetten következik a cikk címéből. E rendelkezés tehát *lex specialis*nek minősül e kerethatározaton belül a büntetések végrehajtásának általános rendszeréhez képest.

96. E tekintetben emlékeztetek arra, hogy e rendelkezés értelmében a 2008/909 kerethatározat rendelkezéseit a 2002/584 kerethatározat „séreleme nélkül” kell alkalmazni a büntetéseknek a 2002/584 kerethatározat 4. cikkének (6) bekezdése keretében történő végrehajtására – és csak „olyan mértékben, amennyire azok összhangban vannak” ez utóbbi kerethatározat rendelkezéseivel. Összefoglalva ez azt jelenti, hogy a 2008/909 kerethatározat végrehajtása nem sértheti a 2002/584 kerethatározat 4. cikkének 6. pontjában szereplő végrehajtás megtagadásának mérlegelhető okát, mivel ez utóbbi rendelkezésnek megfelelően a végrehajtó tagállam kötelezi magát a szóban forgó büntetés végrehajtására. Egyébiránt ellentmondásos és tulajdonképpen logikátlan lenne azt gondolni, hogy az uniós jogalkotónak az lehetett a szándéka, hogy lehetővé tegye, hogy a 2008/909 kerethatározatban szereplő szabályokra – amelyek célja, emlékeztetek, az elítélt személy társadalomba való visszailleszkedésének elősegítése –, a kibocsátó tagállam hivatkozhatson annak érdekében, hogy akadályozza a végrehajtó tagállam által a 2002/584 kerethatározat 4. cikke 6. pontjának végrehajtása érdekében elfogadott szabályok alkalmazását, amelynek pontosan ugyanez a célja.³⁹

37 Lásd különösen: Popławski ítélet (21. pont).

38 2018. április 17-i B és Vomero ítélet (C-316/16 és C-424/16, EU:C:2018:256, 75. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

39 Lásd ugyanebben az értelemben: Bot főtanácsnok Sut ügyre vonatkozó indítványa (C-514/17, EU:C:2018:672), a 2008/909 kerethatározat 25. cikkét illetően, az az uniós jogalkotó azon szándékáról tanúskodik, hogy ez utóbbi kerethatározat nem „gyengíti az európai elfogatóparancs 2002/584 kerethatározattal létrehozott mechanizmusának szellemét és erejét” (36. pont, lásd szintén: 81. pont).

97. E megfontolásokból konkrétan arra következtetek, hogy amennyiben a végrehajtó tagállam vállalja a 2002/584 kerethatározat 4. cikkének 6. pontja által előírtaknak megfelelően valamely büntetés végrehajtását, a kibocsátó tagállam köteles kedvező választ adni az első állam arra irányuló kérelmére, hogy az ítéletet és a 2008/909 kerethatározat I. mellékletében foglalt tanúsítványt együttesen továbbítsa részére.

98. A 2008/909 kerethatározat rendszerének és a 2002/584 kerethatározattal fennálló viszonyának ilyen értelmezése teljes mértékben megfelel az elítélt személy társadalmi visszaülleszkedésének elősegítésére irányuló célkitűzésnek, és ugyanakkor biztosítja a büntetés tényleges végrehajtását.

99. Az általam védett megközelítés alátámasztása érdekében emlékeztetni kell arra is, hogy „a 26. cikke értelmében a 2008/909 kerethatározat a tagállamok viszonyában több nemzetközi jogi eszköz helyébe lép, annak érdekében, hogy az (5) preambulumbekzdésének megfelelően *erősítse* a büntetőítéletek végrehajtása terén való együttműködést”⁴⁰.

100. E nemzetközi jogi eszközökkel ellentétben a 2008/909 kerethatározat mindenekelőtt a kölcsönös elismerés elvén nyugszik, amely elv a kerethatározatnak az EUMSZ 82. cikk (1) bekezdésével összhangban értelmezett (1) preambulumbekzdésének megfelelően az Európai Unión belül a büntetőügyekben folytatott igazságügyi együttműködés „sarokköve”, és amely e kerethatározat (5) preambulumbekzdése értelmében a tagállamok közötti, az egymás igazságszolgáltatási rendszere iránti, kölcsönösen érvényesülő különös bizalmon alapul.⁴¹ A kibocsátó tagállam együttműködése annak érdekében, hogy a 2002/584 kerethatározat 4. cikkének 6. pontjában említett esetben lehetővé tegye valamely büntetésnek a végrehajtó tagállamban történő végrehajtását, e kölcsönös bizalom konkrét kifejezésének minősül.

101. Így a fent kifejtettekből következően a D. A. Popławskival szemben kibocsátott európai elfogatóparancsnak az általam leírt eljárás szerinti kezelése mindazonáltal előzetesen szükségszerűen feltételezi, hogy a kérdést előterjesztő bíróság a nemzeti jogát a 2002/584 kerethatározattal és a 2008/909 kerethatározattal összhangban tudja értelmezni.

102. Amennyiben ugyanis a kerethatározatok nem rendelkeznek közvetlen hatállyal, a nemzeti bíróságok ez utóbbiakat nem alkalmazhatják közvetlenül, a nemzeti jog közvetítése nélkül.

103. Márpedig számításba kell vennem azt a feltételezést, hogy a kérdést előterjesztő bíróság úgy véli, hogy nem tudja a nemzeti jogát a 2002/584 kerethatározattal és a 2008/909 kerethatározattal összhangban értelmezni, még akkor sem, ha a korábbiakban általam jelzett útmutatásokra tekintettel véleményem szerint e bíróság tudna ilyen összhangban álló értelmezést végezni. Egyébiránt megjegyzem, hogy az előzetes döntéshozatal iránti kérelemben, valamint a kérdést előterjesztő bíróság 2018. július 10-i határozatában foglalt fejtegetések e bíróság azon szándékáról tanúskodnak, hogy a lehető legnagyobb mértékben törekszik a nemzeti jogának e kerethatározatokkal összhangban álló értelmezésére, oly módon, hogy összhangba hozza a büntetlenség elkerülésének és az elítélt személy – a büntetés letöltését követő – társadalomba történő visszaülleszkedésének célját.

5. Az ellentétes nemzeti jog kizárása mint az uniós jog elsőbbségének következménye

104. Általánosságban úgy vélem, hogy bár vitathatatlan, hogy a kerethatározatok nem rendelkeznek közvetlen hatállyal, azonban a nemzeti jogra gyakorolt hatásukat nem lehet a nemzeti hatóságokat terhelő, összhangban álló értelmezés egyedüli kötelezettségére korlátozni.

40 Lásd: 2017. január 11-i Grundza ítélet (C-289/15, EU:C:2017:4, 40. pont). Kiemelés tőlem.

41 Lásd különösen: 2017. január 11-i Grundza ítélet (C-289/15, EU:C:2017:4, 41. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

105. Meg kell érteni ugyanis, hogy ha valamely kerethatározat végrehajtására szánt nemzeti rendelkezést az illetékes nemzeti bíróság erőfeszítései ellenére nem lehet úgy értelmezni, hogy az összhangban legyen e kerethatározattal, ez azt jelenti, hogy a közte és a nemzeti jog közötti összeegyeztethetlenség – a kerethatározatok kényszerítő jellege ellenére – tartós. Ez alapvetően ellentétes az uniós jog elsőbbségének elvével. Ebből a szempontból az egyetlen mód ezen ellentmondás megoldására annak előírása, hogy az illetékes nemzeti bíróság valamely kerethatározattal ellentétes nemzeti jogi normát köteles mellőzni.

106. Ennélfogva végül, amennyiben a holland jognak a 2002/584 kerethatározattal és a 2008/909 kerethatározattal összhangban álló értelmezése – amelynek elvégzésére kérem a kérdést előterjesztő bíróságot –, lehetetlennek bizonyul, különösen azért, mert egy ilyen értelmezés *contra legem* lenne, e kerethatározatoknak a nemzeti bíróságok által biztosítandó teljes érvényesülése⁴² véleményem szerint megköveteli, hogy a kérdést előterjesztő bíróság mellőzze az említett kerethatározatokkal ellentétes nemzeti rendelkezések alkalmazását.

107. Bot főtanácsnok a Popławski ügyre,⁴³ valamint a Lada ügyre⁴⁴ vonatkozó indítványában kifejtette azokat az okokat, amelyek miatt véleménye szerint el kell ismerni, hogy a kerethatározatokra, még ha nem is bírnak közvetlen hatállyal, hivatkozni lehet a velük ellentétes nemzeti rendelkezések alkalmazásának mellőzése érdekében. Egyetértek az ezen indítványokban kifejtett érveléssel, amelyekre utalok.⁴⁵

108. Hozzáteszem, hogy a Popławski ítéletben véleményem szerint maga a Bíróság sem zárta ki, hogy valamely kerethatározat azt a kötelezettséget vonja maga után, hogy a nemzeti bíróságok kötelesek az e kerethatározattal ellentétes nemzeti rendelkezések alkalmazását mellőzni.

109. A Bíróság ebben az ítéletben ugyanis emlékeztetett arra, hogy „a [Bíróság] szilárd ítélkezési gyakorlata szerint a tagállamok a kerethatározatból eredő kötelezettségeik teljesítésének biztosítása érdekében megteszik a megfelelő általános vagy különös intézkedéseket”⁴⁶.

110. A Bíróság ezt követően utalt rá, hogy „az állandó ítélkezési gyakorlatából különösen következik, hogy a kerethatározatnak az igazságügyi hatóságokra – ideértve a nemzeti bíróságokat is – nézve kötelező jellege miatt a nemzeti jogot a kerethatározatnak megfelelően kell értelmezni”⁴⁷.

111. Bár a Bíróság így hangsúlyozta a nemzeti jog nemzeti bíróságokat terhelő, összhangban álló értelmezésének kötelezettségét – az uniós jog ilyen jellegű hivatkozhatóságának, véleményem szerint jogosan biztosított elsőbbségével összhangban –, a kerethatározatok kötelező jellegére történő figyelmeztetés, valamint annak említése, hogy a kerethatározatok kötelező hatása „különösen” abban nyilvánul meg, hogy a nemzeti bíróságok kötelesek a nemzeti jogot az uniós joggal összhangban értelmezni, véleményem szerint nyitva hagyja azt a lehetőséget, hogy abban az esetben, ha e bíróságok nem tudják a nemzeti jogukat valamely kerethatározattal összhangban értelmezni, kötelesek az előbbi alkalmazását mellőzni.

42 Lásd: Popławski ítélet (37. pont).

43 C-579/15, EU:C:2017:116.

44 C-390/16, EU:C:2018:65.

45 Lásd: Bot főtanácsnok Popławski ügyre vonatkozó indítvány (C-579/15, EU:C:2017:116, 76–91. pont), valamint Lada ügyre vonatkozó indítvány (C-390/16, EU:C:2018:65, 106–118. pont).

46 Lásd: Popławski ítélet (30. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

47 Lásd: Popławski ítélet (31. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

112. Ezenkívül úgy gondolom, annak elismerése, hogy egy kerethatározat rendelkezésére – a vele ellentétes nemzeti rendelkezés alkalmazásának mellőzése érdekében – hivatkozni lehet valamely nemzeti bíróság előtt, vagy arra nemzeti bíróság hivatkozhat, nem feltételezi, hogy egy ilyen rendelkezés teljesíti azokat a feltételeket, amelyek a közvetlen hatályhoz szükségesek, tehát kellően egyértelmű, pontos és feltétlen.

113. A jelen ügy egyébiránt jól illusztrálja azt a tényt, hogy egy ilyen követelmény veszélyeztetné a kerethatározatok kényszerítő jellegét, valamint azt a tényt, hogy – a Bizottság állításával ellentétben – valóban valódi különbség áll fenn a közvetlen hatály és valamely kerethatározat arra való alkalmassága között, hogy a vele ellentétes nemzeti rendelkezés alkalmazásának mellőzése érdekében hivatkozni lehet rá.

114. A 2002/584 kerethatározat 4. cikkének 6. pontja véleményem szerint nem tesz eleget a közvetlen hatályhoz szükséges valamennyi feltételének. E tekintetben emlékeztetek arra, hogy e rendelkezés az európai elfogatóparancs végrehajtásának mérlegelhető okát állapítja meg, ami magában foglalja, egyrészt, hogy – amint az a Bíróság ítélkezési gyakorlatából következik –, a tagállamok eldönthetik, hogy átültetik-e e rendelkezést a belső jogukba vagy sem,⁴⁸ és másrészt, hogy a végrehajtó igazságügyi hatóságnak mérlegelési mozgástérrel kell rendelkeznie azon kérdést illetően, hogy meg kell-e tagadni az európai elfogatóparancs végrehajtását, vagy sem⁴⁹.

115. Így, még ha a kerethatározatok alkalmasak is lennének közvetlen hatály előidézésére, a 2002/584 kerethatározat 4. cikkének 6. pontja mindenesetre azzal nem rendelkezne. Másképp fogalmazva, valamely nemzeti bíróság egyetlen esetben sem alkalmazhatná közvetlenül e rendelkezést az ezt végrehajtó nemzeti normától függetlenül vagy nemzeti norma helyett. Ez azt jelenti, hogy ha valamely nemzeti norma nem megfelelően hajtja végre a 2002/584 kerethatározat 4. cikkének 6. pontját és e nemzeti normának e rendelkezéssel összhangban álló értelmezése lehetetlennek bizonyul, az említett nemzeti norma alkalmazását – csupán – mellőzni kell, amelynek semmiképp sem lenne az a következménye, hogy a 2002/584 kerethatározat 4. cikke 6. pontjának alkalmazása azt helyettesíti.

116. E körülmények között, és figyelemmel arra, hogy a kerethatározatok közvetlen hatályának a Szerződések alkotói által célzott tilalma nem kérdőjeleződik meg, úgy vélem, hogy a 2002/584 kerethatározat 4. cikkének 6. pontja által az ellentétes nemzeti jogra gyakorolt kizorító hatás elutasítása egész egyszerűen azt jelentené, hogy a tagállamoknak lehetősége van az európai elfogatóparancs végrehajtása megtagadása mérlegelhető okának hibás végrehajtására és a kerethatározatok Unión belüli egységes alkalmazása követelményének, valamint a kölcsönös bizalom és elismerés elvének veszélyeztetésére.⁵⁰ Véleményem szerint a szabadságon, a biztonságon és a jog érvényesülésén alapuló térség megteremtése nem valósulhat meg anélkül, hogy az uniós jog helytelen alkalmazását a nemzeti bíróságok hatékonyan semlegesíthetnék, amellyel kapcsolatban emlékeztetni kell arra, hogy azok e tekintetben elsőrendű szerepet játszanak.

117. Egyébiránt hangsúlyozom, hogy a Bíróságnak az irányelvek nemzeti jogra gyakorolt hatására vonatkozó legújabb ítélkezési gyakorlata megerősíti azt az elméletet, amely szerint a közvetlen hatályt meg kell különböztetni az irányelvek kizorító hatásától, mivel ez utóbbi az uniós jog elsőbbsége elvének következménye. Így a 2018. október 4-i Link Logistik N&N ítéletben⁵¹ a Bíróság első lépésként

48 Lásd e tekintetben: Lopes Da Silva Jorge ítélet (C-42/11, EU:C:2012:517, 35. pont); Popławski ítélet (21. pont).

49 Lásd: Popławski ítélet (21. és 23. pont).

50 E tekintetben megjegyzem, hogy a Bíróság a 2013. február 26-i Melloni ítéletben (C-399/11, EU:C:2013:107) kimondta, hogy „egy tagállam [...] a távollétében elítélt személy átadását [valamely,] a személyek eljárási jogainak megerősítése, valamint a kölcsönös elismerés elvének az érintett személy megjelenése nélkül lefolytatott eljárásokat követően hozott határozatokra való alkalmazásának előmozdítása tekintetében a 2002/584/IB, a 2005/214/IB, a 2006/783/IB, a 2008/909/IB és a 2008/947/IB kerethatározat módosításáról szóló, 2009. február 26-i 2009/299/IB tanácsi kerethatározat (HL 2009. L 81., 24. o.) által meg nem határozott feltételhez kösse, [...] az e kerethatározat által elősegítendő bizalomvédelem és kölcsönös elismerés elvének sérelméhez, következésképpen a szóban forgó kerethatározat hatékonyságának veszélyeztetéséhez vezetne” (63. pont).

51 C-384/17, EU:C:2018:810.

megállapította, hogy valamely irányelvi rendelkezés nem teljesítette a közvetlen hatályhoz előírt feltételeket,⁵² ami nem akadályozta ugyanezen rendelkezés kapcsán annak kimondását második lépésként, hogy „amennyiben az [...] összhangban álló értelmezés lehetetlen, a nemzeti bíróság köteles teljes egészében alkalmazni az uniós jogot, és megvédeni az abban az egyének részére biztosított jogokat, szükség esetén mellőzve a nemzeti jog azon rendelkezéseinek alkalmazását, amelyek az adott ügy körülményei között az uniós joggal ellentétes eredményre vezetnének”⁵³.

118. Most jelzem, hogy melyek lennének az OLW 6. cikke (2), (3) és (5) bekezdése alkalmazása mellőzésének következményei, amennyiben az ellentétes a 2002/584 kerethatározat 4. cikkének 6. pontjával.

119. Amennyiben a kérdést előterjesztő bíróság mellőzi az OLW 6. cikke (2), (3) és (5) bekezdésének alkalmazását, az magában foglalja, hogy – amennyiben nincs a nemzeti jogban a 2002/584 kerethatározat 4. cikke 6. pontjának megfelelő végrehajtás megtagadásának mérlegelhető oka – a 2013. október 7-én a Sąd Rejonowy w Poznaniu (poznańi kerületi bíróság) által D. A. Popławskival szemben, az e bíróság által kiszabott büntetés végrehajtása érdekében kibocsátott európai elfogatóparancsot végre kellene hajtani. A tárgyaláson – különösen az ügyész – megerősítette, hogy a holland jogszabályban valóban van jogalap az átvétel foganatosításához.

120. E tekintetben megjegyzem, hogy a Bíróság a Popławski ítéletben nagyon világosan utalt arra, hogy „amennyiben a 2002/584 kerethatározat 4. cikkének 6. pontjában foglalt feltételek nem teljesülnek, e kerethatározat 1. cikkének (2) bekezdése kötelezi a tagállamokat arra, hogy az európai elfogatóparancsot a kölcsönös elismerés elve alapján hajtsák végre”⁵⁴. Ezen állítást megfosztanak a hatályától, ha a 2002/584 kerethatározat 4. cikkének 6. pontját helytelenül átültető valamely nemzeti szabályozás – amelyet nem lehet e rendelkezéssel összhangban értelmezni – az európai elfogatóparancs végrehajtása leküzdhetetlen akadálnak minősülhetne. Másképp fogalmazva, ilyen helyzetben nem látom, hogy milyen más módon lehetne betartani azt a szabályt, amely szerint az európai elfogatóparancsot főszabály szerint végre kell hajtani, mint a végrehajtó igazságügyi hatóság számára egy ilyen nemzeti rendelkezés mellőzésében álló eszköz.

121. Ezzel kapcsolatban jelzem – mint arra a Bíróság a közelmúltban emlékeztetett –, hogy „[a] kölcsönös elismerés elve a [2002/584] kerethatározat 1. cikkének (2) bekezdésében jut érvényre, amely kimondja azon szabályt, miszerint a tagállamok minden európai elfogatóparancsot ezen elv alapján és [e] kerethatározat rendelkezéseinek megfelelően hajtanak végre. A végrehajtó igazságügyi hatóságok tehát – főszabály szerint – csakis a végrehajtás megtagadásának [az említett] kerethatározatban taxatív felsorolt eseteiben tagadhatják meg az ilyen elfogatóparancs végrehajtását, és annak végrehajtását kizárólag az e kerethatározatban kimerítő jelleggel felsorolt feltételekhez köthetik. Következésképpen, míg az európai elfogatóparancs végrehajtása a főszabály, a végrehajtás megtagadása kivételként tekintendő, amelyet szigorúan kell értelmezni”⁵⁵.

122. Ennélfogva a Holland Királyság által javasolt azon megoldást, amely szerint meg kell várni, hogy a nemzeti jogszabályt módosítsák, nem lehet elfogadni. Nem találok továbbá egyetlen jogbiztonsági okot sem, amely olyan jellegű lenne, hogy megakadályozza a kérdést előterjesztő bíróságot a 2002/584 kerethatározat teljes érvényesülésének biztosításában. Hozzáteszem, hogy a Bizottság azon érve, amely szerint az OLW 6. cikke (2), (3) és (5) bekezdésének mellőzését nem lehet elfogadni, amennyiben az

52 Lásd: ezen ítélet 56. pont.

53 Lásd: az említett ítélet 61. pontja. A közvetlen hatály és egyrészt az összhangban álló értelmezés között, másrészt a kizorító hatás közötti különbségtétel világosan következik ugyanezen ítélet 62. pontjából.

54 Lásd: Popławski ítélet (29. pont).

55 Lásd: 2018. szeptember 19-i R O ítélet (C-327/18 PPU, EU:C:2018:733, 37. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat). Lásd szintén: Popławski ítélet (19. pont).

az érintett személyre hátrányos lenne, véleményem szerint nem releváns. Tekintettel ugyanis az általam jelzett ítélkezési gyakorlatra, egy ilyen megfontolás nem akadályozhatná az európai elfogatóparancs végrehajtását, amennyiben a végrehajtás megtagadásának mérlegelhető okát a nemzeti bíróság nem tudja a 2002/584 kerethatározattal összhangban alkalmazni.

123. Egyébiránt megjegyzem – mint azt a Bíróság a Popławski ítéletben kimondta –, hogy „a nemzeti bíróság azon kötelezettségéből következően, hogy biztosítsa [e kerethatározat] teljes érvényesülését, [...] e kötelezettség semmiképpen nem befolyásolja D. A. Popławski büntetőjogi felelősségének megállapítását, amely a vele szemben a Sąd Rejonowy w Poznaniu (poznańi kerületi bíróság) által 2007. február 5-én hozott ítéletből ered, és különösen nem tekinthető úgy, hogy az e felelősség súlyosítását eredményezi”⁵⁶.

124. Ami a WETS 5:2. cikke (3) bekezdése alkalmazásának mellőzését illeti, abban az esetben, ha a holland jognak a 2008/909 kerethatározattal összhangban álló értelmezése lehetetlennek bizonyulna, annak csupán az lenne a következménye, hogy e kerethatározat végrehajtása érdekében elfogadott nemzeti szabályok időbeli hatálya alkalmazásának korlátját mellőzi. E tekintetben kiemelem, hogy az olyan megoldás, amely nem ismeri el, hogy a kérdést előterjesztő bíróság jogosult ilyen időbeli korlát mellőzésére, meghosszabbítaná a Holland Királyság által a 2008/909 kerethatározat 28. cikkének (2) bekezdése alapján tett nyilatkozatának hatásait, holott az visszavonásra került és mindenestre valószínűleg nem bírt joghatással.⁵⁷

125. A fent kifejtettekre tekintettel tehát azt a választ javaslom az első kérdésre, hogy az a nemzeti bíróság, amely nem tudja a valamely kerethatározat végrehajtása érdekében elfogadott nemzeti rendelkezéseket oly módon értelmezni, hogy ezen értelmezés e kerethatározattal összhangban álló eredményhez vezessen, az uniós jog elsőbbsége alapján köteles az említett kerethatározattal ellentétes e nemzeti rendelkezések alkalmazását mellőzni.

IV. Végkövetkeztetés

126. A fenti megfontolások összességére tekintettel azt javaslom a Bíróságnak, hogy a rechtbank Amsterdam (amszterdami bíróság, Hollandia) által előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésekre a következő választ adja:

- 1) Amennyiben valamely tagállam a kölcsönös elismerés elvének büntetőügyekben hozott, szabadságvesztés büntetéseket kiszabó vagy szabadságelvonással járó intézkedéseket alkalmazó ítéleteknek az Európai Unióban való végrehajtása céljából történő alkalmazásáról szóló, 2008. november 27-i 2008/909/IB tanácsi kerethatározat 28. cikke szerinti nyilatkozatot az említett kerethatározat 28. cikkének (2) bekezdésében foglalt követelmény ellenére e kerethatározat elfogadását követően tette, az joghatások kiváltására nem alkalmas.
- 2) Valamely európai elfogatóparancs végrehajtására vonatkozó határozathozatalra hatáskörrel rendelkező nemzeti bíróság, amely az európai elfogatóparancsról és a tagállamok közötti átadási eljárásokról szóló, 2002. június 13-i 2002/584/IB tanácsi kerethatározat 4. cikkének 6. pontjában előírt végrehajtás megtagadásának mérlegelhető okára kíván hivatkozni, köteles – a belső jog összességét figyelembe véve és az általa elismert értelmezési módszereket alkalmazva – az e kerethatározatot, valamint a 2008/909 kerethatározatot végrehajtó nemzeti rendelkezéseket a lehető legnagyobb mértékben úgy értelmezni, hogy az összhangban legyen a büntetlenség elleni küzdelem és az elítélt személy társadalomba való visszailleszkedése megkönnyítésének céljával.

⁵⁶ Lásd: Popławski ítélet (37. pont).

⁵⁷ Ezzel kapcsolatban Bot főtanácsnok van Vemde ügyre vonatkozó indítványára utalok (C-582/15, EU:C:2016:766, 21–29. pont).

- 3) Az a nemzeti bíróság, amely nem tudja a valamely kerethatározat végrehajtása érdekében elfogadott nemzeti rendelkezéseket oly módon értelmezni, hogy ezen értelmezés e kerethatározattal összhangban álló eredményhez vezessen, az uniós jog elsőbbsége alapján köteles az említett kerethatározattal ellentétes e nemzeti rendelkezések alkalmazását mellőzni.